

Kisgyermekkori nevelés játék - tanulás hungarikum

Villányi Györgyné Jutka

c. főiskolai docens

A Kisgyermek lap főszerkesztője

villanyi.jutka@gmail.com

*„Némelyek valóságos tanodát,
mások csupán játékhelyt
látnak az óvodákban,
a kellő középutat
csak igen kevesen tudják
eltalálni”*

(Ney Ferenc 1847)

Neveléstörténeti mazsolákból

Ney Ferenc mondta: „ A gyermekek is sokféle természetűek, s mindnyájával nem lehet egyképpen bánni. Ami egyikre hatással van, másikon nem fog. És az óvónak legnagyobb ügyessége éppen abban áll, miszerint szerencsés tapintattal, s körülmény szerint a kisdedek egyéniségéhez tudja alkalmazni a célravezető legjobb eszközöket”.

Ney Ferenc: Kisdedóvási nefelejts. (Pest, 1845. 4. p.)

Neveléstörténeti mazsolákból

Bakonyiné Vince Ágnes a közösségi nevelés torzulásaira már 1961-ben felhívta a figyelmet: „A mai nevelés hibája ott van, hogy nem vesszük eléggé figyelembe a gyermek eltérő sajátosságait...mi minden egyes gyermekben előre meghatározott tulajdonságokat kívánunk kialakítani - elfelejtvén, hogy ugyanazt a célt minden gyermeknél más módon, más eszközzel, más eljárással kell megvalósítani”.

Bakonyiné Vince Ágnes: Közösségi nevelés egyéni bánásmód (Óvodai Nevelés, 1961./3. 94.-96. p.)

Az Alapprogram elvei korszerűek:

*Olyan nevelést kapjon ami neki való.
Gyermekismeretre épített egyéni differenciált bánásmód elve
alapján cselekedtetés biztosítása*

***A szabad játék idejének és tartalmának
kiemelése - játékban tanulás***

*Kérdés: mennyit játszik egy gyerek az óvodában?
Program szerint? Valójában?*

Fedezze fel a körülötte lévő világot.

Olyan környezetben éljen, ahol tud fejlődni.

Tévhittek a társadalomban / avagy megrögzött szemlélet?

2002 OECD vizsgálat - döbbenet

Még mindig itt tartunk?

- a bölcsőde gondoz*
- az óvoda nevel*
- az iskola oktat*

Hárítások - fenyegetés - félelem:

Majd ezért kikapsz az óvodában!

Majd megtanulod az iskolában!

A felnőttek szerepe sorsdöntő a tanítási-tanulási folyamatokban

Milyen legyen a kisgyermek?

- érdeklődő, nyitott, vidám,
 - kiegyensúlyozott,
 - figyelő,
 - önálló,
 - elfogadó,
 - egészséges,
 - alkotásra,
- bizonyos szintű problémamegoldásra képes ...

Ezt milyen felnőttek tudják alakítani?

- érdeklődő, *művelt*,
- kreatív, *kommunikáció*,
- nyitott, *jó kapcsolatépítő*,
- vidám,
- kiegyensúlyozott,
- öntudatos,
- önálló,
- Egészséges életvitelt élő

Intézményekben - családban - **felnőtt minta nevel** - a nem a tudatos **rejtett mintaadások** is ugyanúgy beívódnak, sőt, hatékonyabbak...

Megfelelő fejlődést biztosító környezet

- helyszíni tevékenykedtetés
- berendezés, eszközök
- játékban tanulás
- utánzás
- tapasztalatszerzés - felfedezéssel tanulás
- Párhuzamos tevékenykedtetés megszervezése
- közös élmény+örömezőrzet+tapasztalat

Önállóan, de nem egyedül

Kibontakoztatás biztosítása

Segítséggel de nem utasítással

Együttműködés

Eredményes munkavégzés öröme

Jelenlegi helyzet

- gyermeki fejlődés kimutatása - mérési adatokkal (%-ban) ? **HOL VAN A JÁTÉK?**

Faliújság egy óvodában

Sikerkritériumok: 85 % be tudja kötni a cipőjét, 74 % képes a teljes emberkép ábrázolására, 45 % önállóan tud mesét mondani,...

- gyermekközpontúság - a gyermek körül forog a világ, de nem mindegy hogy hogyan: csak mondjuk, de nem ennek megfelelően cselekszünk:

„AZ EMBER ÉRZŐ LÉNY, AKI GONDOLKODIK”

(TAYLOR AGYKUTATÓ)

Hatékony

tanulási -tanítási

lehetőségek:

személyiségközpontú nevelés
megvalósítása

gyermeki fejlődés nyomon-
követésére épített
fejlesztési tervezés

gyermeki érdeklődés
fenntartása és fejlesztés
módszertani sokféleséggel

aktív tevékenykedtetés a
valóságban (helyszínen - pl.
Reggio pedagógia, Waldorf,
Freinet, Zöld Óvoda
program, Nyitott óvoda...)

Jövő ?

Gyártott játékszer
nélküli óvodai
tevékenységek
önálló gyermeki
szervezéssel

**SZABAD
JÁTÉKBAN
TANULÁS**

„Az különös.

Gömbölyű és gyönyörű,
csodaszép és csoda jó,
nyitható és csukható,

gomb és gömb és gyöngy, gyűrű.”

Kosztolányi Dezső: A játék

És tudom, mint a kisgyerek,
Csak az boldog, ki játszhat...”

József Attila: Könnyű fehér ruhában